

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 673/2021
08.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., које заступају пуномоћници Катарина Ђурђевић и Марко Ђурђевић, адвокати из ..., против туженог ЈП ЕПС Огранак „ТЕ-КО“ Костолац, ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужилаца ББ, ВВ и ГГ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3991/19 од 08.10.2020. године, у седници већа од 08.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца ББ, ВВ и ГГ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3991/19 од 08.10.2020. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3991/19 од 08.10.2020. године у ставу I изреке и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 16/18 од 11.09.2019. године у ставу 2, 3, 4. и 5. изреке, па се:

1) **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца ББ и обавезује тужени ЈП ЕПС Огранак „ТЕ-КО“ Костолац да тужиоцу исплати 68.134,00 динара са законском затезном каматом почев од 17.01.2018. године до исплате у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом извршења.

2) **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца ВВ и обавезује тужени ЈП ЕПС Огранак „ТЕ-КО“ Костолац да тужиоцу исплати 40.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.09.2016. године до исплате у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом извршења.

3) **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца ГГ и обавезује тужени ЈП ЕПС Огранак „ТЕ-КО“ Костолац да тужиоцу исплати 68.134,00 динара са законском затезном каматом почев од 29.04.2016. године до исплате у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ЈП ЕПС Огранак „ТЕ-КО“ Костолац да тужиоцима ББ, ВВ и ГГ, на име трошкова поступка као солидарним повериоцима исплати 102.000,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом извршења.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 16/18 од 11.09.2019. године, одбијени су као неосновани тужбени захтеви тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ којим су тражили да се тужени обавезе да им исплати новчане износе који су наведени у изреци првостепене пресуде са каматом. Тужиоци су обавезани да туженом на име трошкова поступка исплате 2.312,50 динара у року од осам дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3991/19 од 08.10.2020. године, ставом I изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца ББ, ВВ и ГГ и потврђена пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 16/18 од 11.09.2019. године у ставовима 2, 3. и 4. изреке као и решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу 5. изреке, којим су обавезани тужиоци ББ, ВВ и ГГ да туженом на име трошкова поступка исплате по 2.312,50 динара. Ставом II изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 16/18 од 11.09.2019. године у ставу 1. изреке, као и решење о трошковима поступка садржано у делу става 5. изреке којим је обавезан тужилац АА да туженом на име трошкова поступка исплати 2.312,50 динара, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца АА и обавезан тужени да тужиоцу исплати 68.133,70 динара са каматом почев од 13.01.2017. године до исплате и обавезан је тужени да тужиоцу АА на име накнаде трошкова поступка исплати 88.875,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиоци ББ, ВВ и ГГ су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, а због потребе уједначавања судске праксе и ради равноправности грађана.

Одлучујући о дозвољености и основаности изјављене ревизије на основу чл. 404. и 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је нашао да су испуњени законски услови да се о изјављеној ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној као и да је изјављена ревизија основана.

Одредбом члана 404. ЗПП је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права. О дозвољености и основаности те ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

У конкретном случају предмет одлучивања је захтев тужилаца да им тужени врати одређене новчане износе који су они примили на име тзв. отпремнине због одласка у старосну пензију, а тужени те износе задржао по основу ранијих дуговања тужилаца као бивших запослених, туженом. Нижестепени судови су заузели правни став да је тужени имао право да тужиоцима те износе задржи због тога што су тужиоци на такав поступак туженог се писмено сагласили. У односу на спорно правно питање судска пракса и даље није до краја уједначена иако је у међувремену о овим питањима расправљао и Уставни суд и донео своје одлуке. Отуда произилази да је испуњен законски услов да се о изјављеној ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, а ради уједначавања судске праксе, те је тако и одлучено ставом првим изреке.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци ББ, ВВ и ГГ су били у радном односу код туженог до одласка у пензију и то тужилац ББ до 31.12.2016. године, а тужиоци ВВ и ГГ до 22.07.2016. године. За време трајања радног односа у складу са Протоколом о исплати зајма запосленима у ЈП ЕПС од 13.04.2014. године и одлуком ЈП „Електропривреда Србије“ ТЕ-КО Костолац од 12.03.2014. године тужени је тужиоцима у току трајања радног односа исплатио новчане износе на име зајма и то тужиоцу ББ у износу од 68.134,00 динара, тужиоцу ВВ у износу од 40.000,00 динара и тужиоцу ГГ у износу од 68.134,00 динара. Према списку који је саставни део одлуке о одобравању зајма од 12.03.2014. године утврђено је да су тужиоци на име зајма од туженог примили и то ББ 68.134,00 динара, ВВ 40.000,00 динара и ГГ 68.134,00 динара као и да су се потписали у рубрици „сагласан са одлуком“. Поменути износе тужени је исплатио тужиоцима, али тужиоци у току трајања радног односа нису измирили ниједну рату на име зајма, а у складу са обавезом враћања. Тужиоцима ББ, ВВ и ГГ припало је право на отпремнину због престанка радног односа одласком у старосну пензију, те је тужиоцу ББ по том основу исплаћено 358.053,00 динара, тужиоцу ВВ 393.510,00 динара и тужиоцу ГГ 555.872,00 динара. Ови тужиоци су потписали налоге за уплату благајни туженог – повраћаја позајмице и то тужилац ББ 16.01.2017. године за повраћај односно уплату износа од 68.134,00 динара, тужилац ВВ 26.08.2016. године за уплату односно повраћаја износа од 40.000,00 динара и тужилац ГГ 28.04.2016. године за уплату 68.134,00 динара.

Код чињенице да су се тужиоци писменом изјавом сагласили да неотплаћени износ зајма врате приликом престанка радног односа, по мишљењу нижестепених судова није било законских сметњи да се наплата тих износа изврши обуставом од износа припадајуће отпремнине због одласка у пензију тужилаца због чега је тужбени захтев ових тужилаца одбијен.

Овакав закључак нижестепених судова се не може прихватити као правилан јер је заснован на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 119. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05... 75/14), који се примењивао у време престанка радног односа ових тужилаца, а како то наводи и другостепени суд, је прописано да је послодавац обавезан да исплати у складу са општим актом запосленом отпремнину при одласку у пензију најмање у висини две просечне зараде. Таква законска одредба доводи до закључка да је отпремнина приликом одласка запосленог у старосну пензију право које запосленом припада по основу рада. Таквог права запослени се сходно члану 60. став 4. Устава Републике Србије не може одрећи. Самим тим и писмена изјава тужилаца у овом случају којим су се они сагласили да се износ неотплаћеног зајма врати на начин како је то урађено у конкретном случају не може производити правно дејство. Отуда произлази да у конкретној ситуацији тужени није имао правни основ да тужиоцима износ отпремнине која им припада због престанка радног односа због одласка у старосну пензију умањи за износ неотплаћеног зајма, те је и у складу са тим ревизија тужилаца усвојена и нижестепене одлуке преиначене усвајањем њиховог тужбеног захтева на начин наведен у ставу другом изреке пресуде све на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Тужиоци су у спору успели, па им с тим у вези припадају стварни и нужни трошкови. У овом случају тужиоци су били у процесној заједници са тужиоцем АА, коме је усвојен тужбени захтев пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3991/19 од 08.10.2020. године и досуђени му трошкови поступка у износу од 88.875,00 динара, па је овај суд морао узети у обзир и ту одлуку у делу који се односи на трошкове поступка. С тим у вези, а имајући у виду опредељен захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка од 06.09.2019. године, тужиоцима би за писање тужбе припало 15.000,00 динара од чега је досуђено 6.000,00 динара поменутом пресудом Апелационог суда у Крагујевцу, за заступање на седам одржаних рочишта припало би им 105.000,00 динара од чега је досуђено 52.000,00 динара, за једно одложено рочиште припало би им 11.250,00 динара од чега је досуђено 4.500,00 динара. Што се тиче захтева за накнаду трошкова писаних поднесака, из садржине тих поднесака произилази да се не ради о нужним трошковима јер се тим поднесцима углавном образлаже чињенично стање или се тужилац изјашњава на наводе противне стране. По основу писања жалбе тужиоцима су трошкови признати, а тужиоцима припада и накнада за писање ревизије од 24.000,00 динара, те такса на ревизију од 9.250,00 динара што износи укупно 102.000,00 динара колико је тужиоцима као солидарним повериоцима признато на основу члана 154. ЗПП.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић